

Asia: VN/18003/2024

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi ympäristönsuojelulain muuttamisesta (lupamääräysten tarkistamismenettely)

Lausunnonantajan lausunto

Näkemyksenne ympäristönsuojelulakiin lisättäväksi ehdotettavasta lupamääräysten tarkistamismenettelystä (uusi 71 §)?

Vad är er åsikt om det förfarande för översyn av tillståndsvillkoren som enligt propositionen ska tas in i miljöskyddslagen (den nya 71 §)?

Kierrätysteollisuus ei kannata tarkistamismenettelyn palauttamista. Näemme, että menettely loisi merkittävää epävarmuutta investoinneille, ellei sitä pystytä rajaamaan riittävän hyvin.

Kierrätysteollisuus pitää tärkeänä, että hallitusohjelman mukaisesti ympäristölupaprosessia sujuvoitetaan ja investointiympäristön ennustettavuutta vahvistetaan. Luvan perusteena olevien kriteerien tulee olla läpinäkyviä ja yleisesti tiedossa, jotta toiminnanharjoittajat voivat luottaa lupaprosessin selkeyteen ja kohtuullisiin kustannuksiin.

1. Tarkistamismenettelyn rajaus välttämätöntä

Ehdotetun menettelyn tulee olla poikkeuksellinen ja rajautua vain tilanteisiin, joissa se on aidosti välttämätöntä. Näitä ovat esimerkiksi tapaukset, joissa uusi teknologia tai toiminnasta aiheutuvien vaikutusten epävarmuus tekee määräyksen tarpeelliseksi. Epävarmuuden tulee kuitenkin olla merkittävää ja perusteltua – tavallinen, toiminnasta väistämättä johtuva epävarmuus ei saa automaattisesti johtaa tarkistamismenettelyn käyttöön. On tärkeää, että lupamääräysten tarkistamismenettely ei muodostu pääsäännöksi, vaan säilyy tiukasti rajattuna poikkeuskeinona.

2. Investointien edellytyksenä ennakoitavuus

Toiminnanharjoittajilla tulee olla selkeä näkymä investointiympäristöstä. Tämä tarkoittaa, että luvan myöntäminen takaa riittävän kauaskantoiset toimintaedellytykset. Luvan jälkikäteinen muuttaminen valvontakäytännön tai tulkintojen muuttuessa aiheuttaa epävarmuutta ja voi vaarantaa investointeja. Siksi ehdotamme, että lakiehdotuksen perusteluissa korostetaan entistä vahvemmin lupien pysyvyyttä ja pitkäaikaisuutta sekä tarkentamista koskevan menettelyn rajattua käyttöä.

3. Nykyinen lainsäädäntö riittää

Ympäristönsuojelulaissa on jo nykyisellään laajat mahdollisuudet hallita toiminnan vaikutusten epävarmuuksia ja päivittää lupamääräyksiä tarvittaessa. Näihin kuuluvat YSL 29 § (olennaisen muutoksen lupatarve), 65 § (tarkkailumääräysten muuttaminen), 80 § (BAT-päätelmiin perustuva luvan tarkistaminen), 89 § (aloiteoikeus luvan muuttamiseksi) ja 92 § (selventävä lausuma). On tärkeää, ettei ehdotettu tarkistamismenettely luo päällekkäisyyttä näiden olemassa olevien keinojen kanssa.

4. Lupamääräysten tarkistaminen ei saa lisätä hallinnollista taakkaa

Tarkistamismenettelyn ei tule lisätä tarpeettomasti toiminnanharjoittajien tai viranomaisten hallinnollista taakkaa. Sen sijaan tulee kehittää sähköisiä ratkaisuja, kuten kokoelmapäätöksiä, jotka helpottavat lupaehtojen hahmottamista ja ylläpitämistä. Valvontamenettelyä tulisi hyödyntää lupien ajantasaisuuden varmistamiseen ilman uusia hallinnollisia mekanismeja.

5. Toiminnanharjoittajan aloitteellisuus

Kannatamme ehdotusta, että toiminnanharjoittajalle annetaan mahdollisuus pyytää lupamääräysten tarkistamista tilanteissa, joissa se voisi helpottaa uusien teknologioiden käyttöönottoa tai muuta kehitystyötä. Tämä vahvistaisi joustavuutta ja kannustaisi innovaatioihin.

Kierrätysteollisuus katsoo, että tarkistamismenettelyn ehdotettu rajausta ja selkeä soveltamiskynnys ovat ratkaisevan tärkeitä. On tärkeää, että lainsäädäntö varmistaa ympäristönsuojelun korkean tason samalla, kun se tukee investointiympäristön ennustettavuutta ja toiminnanharjoittajien kilpailukykyä.

Näkemyksenne 88, 91 ja 125 §:ään ehdotettavista muutoksista?

Vad är åsikt om de ändringar som föreslås i 88, 91 och 125 §?

-

Näkemyksenne ympäristölupahakemuksesta pyydettäviä lausuntoja koskevan 42 §:n muutosehdotuksesta?

Vad är er åsikt om förslaget till ändring av 42 § om utlåtanden som begärs om ansökan om miljötillstånd?

Kannatamme ehdotusta, jolla muutettaisiin YSL:n 42 §:ää siten, että lupaviranomaisella olisi jatkossa harkintavaltaa, pyytääkö se lausunnon toiminnan sijaintikunnan terveydensuojeluviranomaiselta.

Näkemyksenne ympäristönsuojeluasetukseen ehdotettavista muutoksista?

Vad är er åsikt om de ändringar som föreslås i statsrådets förordning om miljöskydd?

-

Voitte esittää tässä muut kommenttinne esitysluonnoksesta:

Här kan ni lämna övriga kommentarer om propositionsutkastet:

1. Nykyinen lainsäädäntö sisältää riittävät keinot

Nykyinen ympäristönsuojelulaki sisältää jo toimivat mekanismit lupien päivittämiseen, kuten YSL 89 §, jonka nojalla lupia voidaan muuttaa valvontaviranomaisen tai toiminnanharjoittajan aloitteesta.

2. Ylimääräisen hallinnollisen taakan välttäminen

On tärkeää varmistaa, että uudistukset eivät lisää hallinnollista taakkaa viranomaisille tai yrityksille. Tarkistamismenettelyn palauttaminen lisää merkittävästi hallinnollista taakkaa niin viranomaisille kuin toiminnanharjoittajille.

3. Investointivarmuuden turvaaminen

Lupamääräysten tarkistamiseen liittyvä epävarmuus on riski tuleville investoinneille ja heikentää Suomen asemaa investointikohteena. Toiminnanharjoittajille on tärkeää, että luvat ovat lähtökohtaisesti voimassa toistaiseksi.

4. Riskien hallinta ja sääntelyn rajaukset

Mikäli tarkistamismenettely otetaan käyttöön, se tulee rajata vain poikkeustapauksiin, joissa uutta tekniikkaa koskeva epävarmuus tai ympäristövaikutusten arvioinnin haasteet tekevät siitä aivan välttämättömän. Tarkistamismenettelyn käyttö ei saa johtaa siihen, että lupien myöntämisen edellytyksiä arvioidaan uudelleen, sillä se heikentäisi oikeusvarmuutta.

Pidämme tärkeänä, että ympäristölainsäädäntöä kehitetään siten, että se tukee ympäristönsuojelun tavoitteita. Samalla se on toteutettava niin, että tuottaa mahdollisimman vähän hallinnollista taakkaa. Tarkistamismenettelyn palauttaminen ympäristölupa-määräyksiin lisää merkittävästi epävarmuutta ja byrokratiaa, joka on vastoin tärkeää hallitusohjelman tavoitetta sujuvoittaa lupaprosesseja.

Yhteenvetona Kierrätysteollisuus toteaa, että ehdotettu tarkistamismenettely ei ole tarpeen ja se tulisi jättää kokonaan toteuttamatta. Jos menettely kuitenkin päätetään palauttaa, se tulee rajata tarkasti ja toteuttaa niin, että investointiympäristön vakaus säilyy.

Nores Mia
Kierrätysteollisuus ry